

Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius savaitės apžvalgoje, kurią įrašinėjo liepos 6-ąją Briuselyje, pasveikino visus su Valstybės diena ir aptarė svarbiausią aktualiją – artėjančią NATO viršūnių susitikimą.

“Atsiranda visokių filosofų, kurie sako, kad čia buvo ne ta valstybė ir panašiai. Niekas panašaus. Mums, dabartinei kartai, tai yra mūsų valstybės šaknys. Džiaugiamės galėdami turėti tokią istoriją, tokią įvairią praeitį”, – kalbėjo R. Juknevičienė.

Ji akcentavo, kad šiame pokalbyje bus daug geopolitikos, nes geopolitinė darbotvarkė labai išsiveržusi į visą Parlamentą, apskritai į Europos Sąjungos gyvenimą.

“Man pačiai per pastarąjį pusantro mėnesio teko pažiūrėti į Europą iš įvairių pasaulio pusių, labai globaliai. Savaitę užtruko kelionė į Braziliją, kuri yra svarbi šalis. Rusija su Kinija ją bando įtraukti į alternatyvų tinklą, vadinamą BRIKS. Jis jau egzistuoja, dar bando jį sustiprinti. Ten žmonių, politikų požiūris į karą Europoje kitoks nei pas mus”, – kalbėjo europarlamentarė.

Ji taip pat su darbo vizitu lankėsi Taivane, kuris, anot R. Juknevičienės, stovi teisingoje istorijos pusėje. Karo Europoje momentas aptartas su šalimi, kuri pati jaučiasi lyg Azijos Ukraina.

“Mus visus domina NATO viršūnių susitikimas Vilniuje. Tai didžiausia aktualija Lietuvoje ir pasaulyje. Tai istorinis įvykis vien todėl, kad vyksta Lietuvoje, Baltijos valstybėje, pakraštyje, prie pat ten, kur vyksta karas”, – sakė europarlamentarė. Ji taip pat pasiūlė aptarti neseniai įvykusį Prigožino maištą, kurį ji teigė stebėjusi, kai skrido iš Taivano.

A. Kubilius sveikindamas žiūrovus teigė, kad Valstybės dieną

įdomu pagalvoti, kaip po šimto metų žmonės prisimins šitą laikotarpį. “Man kartais atrodo, kad mes esame didžiulių istorinių virsmų laikotarpyje. Jie labai stipriai paliečia Lietuvą. Ir aš tikiuosi, kad į gerąją pusę”, – sakė EP narys.

Pasak jo, taip pat ir Prigožino maištai yra tos mozaikos dalis. A. Kubiliaus nuomone, buvo galima padaryti vieną paprastą išvadą, kad Rusijos žmonės visiškai nesiruošia eiti ginti Putino režimo nuo Prigožino maišto. “Čia ir yra pagrindinis rezultatas, kuris pačiu artimiausiu metu gali turėti labai didelių pasekmių ir galbūt atspindi tą realią padėtį Rusijos visuomenėje. Parama karui darosi visiškai nebe tame lygyje, kokiame buvo pačioje pradžioje. Nors bando dabar visokiomis tariamomis visuomenės apklausomis parodyti, kad vis tiek visi remia karą. Bet tai, kad žmonės nėjo ginti Putino, kad Prigožinas prieš savo maištą, prieš

kelionę nuo Rostovo link Maskvos paskelbė labai griežtą karo kritiką, A. Navalnas iš kalėjimo pradėjo rinkimų kampaniją prieš karą, taip ją ir vadino, M. Chodorkovskis irgi ragino žmones pasiimti ginklus, tai rodo, kad esame kažkokių didelių virsmų akivaizdoje”, – svarstė europarlamentaras.

R.Juknevičienė teigė pritarianti šiai nuomonei. Pasak europarlamentarės, buvo labai įdomu sugrįžti į Europos Parlamentą ir išgirsti, ką kalba kolegos, ypatingai iš Vakarų, bei kaip jie sureagavo į maištą. Jos nuomone, nebėra taip, kad Putinas atrodė labai stiprus. “Pirma žinia, kurią išgirdau iš mūsų kolegų vokiečių ar kitų, kad, žiūrėkite, Putinas nėra toks stiprus. Aš dar labiau įsitikinusi, kad mes galime sulaukti ir labai greitų permainų pačioje Rusijoje. Į kurią pusę jos bus, aš nežinau. Bet jos gali būti, nes žmonės nėra labai paskendę meilėje Putinui, ir tai susiję su kitu dalyku, kad Putinas nėra stiprus. Jis yra silpnas”, – kalbėjo EP narė.

EP nario A. Kubiliaus teigimu, čia yra tai, ką mes toliau turime testuoti, kad Vakarų sostinės neišsigąstų silpno Putino. “Pasigirsta tokių balsų: pažiūrėkite, koks silpnas Putinas, kas vietoje jo ateis, kas branduolinį ginklą perims. Reikia labai tvirtai aiškinti, kad tikrai Putino režimas yra silpnas, tikėtina, kad gali ir griūti, kad tai gali atverti duris ir geroms permainoms”, – sakė europarlamentaras.

Nors kritikai sakys, kad ten gali būti ir labai baisių permainų, tačiau niekas nuo to nėra apsaugotas. “Gali būti, kad tuo ir pati Rusija, jų propagandos mašina gąsdins Vakarus. Kad geriau Putinas, nei neaišku, kas ateis. Bet be šios griūties nebus jokių permainų”, – kalbėjo R. Juknevičienė, kuri pažymėjo nesanti Prigožino šalininkė – tai bausis karo nusikaltėlis. “Bet tai, ką jis kalbėjo prieš pat pradėdamas šitą žygį, šokiravo: kad šitas karas yra neteisingas, kad visi melavo, jog Donecke ukrainiečiai žudė žmones, kad ukrainiečiai nėra jokie nacistai, kad ukrainiečiai turi labai stiprią kariuomenę, jie gina savo šalį, kad karo reikėjo tik Šoigu ir kariuomenei, kad netinka čia mosuoti branduoliniu ginklu. O branduoliniu ginklu mosuoja ir šantažuoja kaip tik Putinas. Jo nuvertimas arba jo žlugimas yra pagrindinė prielaida ne tik pokyčiams Rusijoje, bet ir stabiliai, pastoviai, tvariai taikai ateity Europos žemyne”, – pažymėjo ELP frakcijos vicepirmininkė.

Kalbėdami apie NATO viršūnių susitikimą Vilniuje EP nariai teigė idėję savo indėlį, kadangi Europos Liaudies partija dar prieš porą mėnesių priėmė svarbų dokumentą, kurio vienas iš pagrindinių autorių Andrius Kubilius. “Apie tai, kad Europos Liaudies partija vienintelė iš visų aiškiai pasisakė, kad Vilniaus ar kitų metų Vašingtono viršūnių susitikime Ukraina turėtų būti pakviesta į NATO. Ir po to, mums patiems netikėtai, Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje visiškai žodis žodin atkartuoja mūsų tekstus. Aš nežinau, ar yra buvę Europos Parlamento istorijoje, kad jis pasisakytų dėl kokios nors šalies narystės NATO.

Ne Europos Sąjungoje, bet NATO”, – kalbėjo R. Juknevičienė.

Europarlamentaras A. Kubilius pažymėjo, kad klausimas yra vienas: ar NATO prisijungs prie Ukrainos, ar ne.

“Ukraina bus labai stiprus indėlis NATO stiprinimui, nes turi stipriausią tarp Europos demokratių valstybių kariuomenę, ką jie įrodė karo lauke. Jei ji nebus priimta, tada liks labai aiškus klausimas – kodėl? Kodėl nepriimti reikšmingi sprendimai? Kodėl Vakarai arba kažkas Vakaruose nedrįsta to žingsnio padaryti? Bet kokie paaiškinimai nieko nereikš, nes ir toliau yra šalių, kurios galvoja, kad Putinas turi veto teisę NATO plėtrai”, – sakė A. Kubilius.

EP narės R. Juknevičienės teigimu, atveju situacija kitokia, nei buvo Bukarešte. Pasak jos, ši kartą pagrindinis stabdis pakviesti yra Jungtinės Amerikos Valstijos – ir būtent J. Bidenas.

Pasak A. Kubiliaus, yra dvi versijos. “Viena versija, kad Jungtinės Amerikos Valstijos nori būtent tokį sprendimą paskelbti kitų metų balandžio mėnesį Vašingtone vyksiančiame viršūnių susitikime. Čia J. Biden rinkimų kampanija ir geras variantas. Antra versija, kad gali būti galvojama, jog vis tiek su Rusija, tokia, kokia ji yra dabar, reikės derėtis. Nes ji niekada nebus kitokia. Tada NATO narystė bus dedama ant stalo: gražinkite teritorijas Ukrainai, bet tada Ukraina neturės šitų saugumo garantijų”, – kalbėjo europarlamentaras.

R. Juknevičienės nuomone, gal Amerika turi tam tikrų žinių ir nori išvengti branduolinio judėjimo.

Pasak A. Kubiliaus, tai nėra labai protinga strategija.

“Kodėl Putinas pradėjo karą prieš Ukrainą? Todėl, kad Vakarai ilgą laiką palikdami Ukrainą pilkoje zonoje – nei integracijos į Europos Sąjungą, nei integracijos į NATO – sukūrė Putinui iliuziją, kad Ukraina yra palikta jo interesų zonoje. Ir jis čia gali tvarkytis kaip nori. Vakarai vis tiek sakys: tęskime dialogą. Gaila, kad galbūt Biden administracijoje neprisimenami kiti žinomo amerikiečio, Zbigniew Brzezinski, žodžiai, kad Rusija, kuri turi galimybę valdyti Ukrainą, visada liks imperija. Rusija, kuri nebeturės galimybės valdyti Ukrainos, galbūt taps demokratine. Tai šiandien čia ir būtų Vakarų signalas, pasakant, kad Ukraina yra kviečiama tapti NATO nare. Tai būtų signalas rusams užmiršti apie Ukrainą, nes ji “išeina” į Vakarus galutinai. Ir rusams patiems reikėtų galvoti apie savo gyvenimą, kaip jį sutvarkyti, kad jis pagaliau taptų normaliu, kad užmirštų visas imperijos susigrąžinimo nostalgijas”, – sakė EP narys.

R. Juknevičienė teigė, jog lieka optimistė ir mano, kad nėra taip giliai strategiškai blogai dėl

Ukrainos narystės. “Gal tai daugiau taktiniai dalykai, susiję su šios dienos situacija fronte, branduolinis ginklas. Net ir taktiniu požiūriu būtų gerai, jeigu Amerika pakeistų savo požiūrį”, – svarstė ji.

A.Kubilius priminė, kad šių metų pradžioje, kai mes pradėjome Europos liaudies partijoje rašyti apie Ukrainos narystę NATO, nebuvo jokių diskusijų. “Mes su savo iniciatyva pamatydavome kolegų iš Vakarų akyse šoką, – sakė europarlamentaras. – Tačiau per labai trumpą laiką diskusija nuėjo labai tolimą kelią. Ir šiandien vis tiek Ukraina yra žymiai arčiau NATO, nei buvo dar prieš gerą pusmetį. Aplinkybės yra tokios, kad karo metu priimti šalį į NATO yra psichologiškai ir politiškai ne pats paprasčiausias uždavinys”. Pasak jo, natūralu, kad visos šalys, NATO narės, turės ratifikuoti Ukrainos tapimo Aljanso nare sutartį.

O tai savo ruožtu lems diskusijas parlamentuose, kai rusai toliau bombarduoja, o ukrainiečiai ginasi, ir parlamentai turi balsuoti už tai, kad šalis taptų NATO nare, tuomet gali kilti klausimų dėl 5 straipsnio, ar ta šalis turi siųsti karių į Ukrainą.

